

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa A. w W.
przeciwko W. I.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 listopada 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 sierpnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odrzuca skargę kasacyjną,**
- 2. oddala wniosek adwokat K. M. o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 sierpnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu Okręgowego w J. G. z 17 stycznia 2019 r. w punkcie III w ten sposób, że nie obciążył pozwanej kosztami procesu (pkt 1); oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt 2) oraz odstąpił od obciążenia pozwanej kosztami postępowania odwoławczego (pkt 3).

Działający w imieniu pozwanej pełnomocnik z urzędu zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w części, tj. w punkcie 2, wnosząc o uchylenie tego wyroku w całości oraz uchylenie poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w J. z 17 stycznia 2019 r. w całości, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...)

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. do elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej należy m.in. wskazanie, czy orzeczenie, od którego jest wniesiona skarga, zostało zaskarżone w całości czy w części (pkt 1), a także sformułowanie wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany (pkt 3).

Bezwzględny wymóg jest, aby zakres zaskarżenia i wniosek o uchylenie lub o uchylenie i zmianę orzeczenia były ze sobą ściśle skorelowane, przy czym brak tej korelacji skutkuje odrzuceniem skargi (por. m.in. postanowienia SN z 12 października 2007 r., V CSK 309/07, OSNC-ZD 2008, nr C, poz. 81; z 23 sierpnia 2012 r., III CSK 161/12; z 10 kwietnia 2013 r., III CSK 64/13; z 24 kwietnia 2013 r., III CSK 77/13; z 24 sierpnia 2016 r., V CSK 112/16). W niniejszej sprawie, ze względu na rozbieżność pomiędzy zakresem zaskarżenia wyroku w części, tj. w punkcie 2, a żądaniem jego uchylenia w całości, nie można stwierdzić istnienia korelacji między zakresem zaskarżenia a zakresem wniosku kasacyjnego, co skutkowało odrzuceniem skargi.

Niezależnie od powyższego należy uznać, że *prima facie* wskazane przez skarżącą przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oparte na podstawie kasacyjnej z art. 386 § 4 k.p.c. są oczywiście bezzasadne. Przepis ten ma charakter wyłącznie kompetencyjny i nie może stanowić skutecznej podstawy kasacyjnej, skoro art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania takiego uchybienia przepisom postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (por. wyr. SN z 28 października 2005 r., II CK 37/05; z 6 lutego 2015 r., II CSK 317/14; z 14 marca 2019 r., IV CSK 1/18; post. SN z 5 czerwca 2020 r., I CSK 255/19). W sytuacji zatem, gdy był to jedyny zarzut skargi kasacyjnej, nie sposób

uznać aby czyniła ona zadość wymogowi przytoczenia podstaw kasacyjnych, o którym mowa w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.

Za oczywiście bezzasadne należy również uznać zapatrywanie, zgodnie z którym przeprowadzenie przez Sąd odwoławczy oceny skuteczności złożonego przez pozwaną w postępowaniu międzyinstancyjnym oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli i poczynienie w tym zakresie przez Sąd Apelacyjny stosownych ustaleń pozbawiło pozwaną możliwości obrony swych praw. W obowiązującym modelu apelacji pełnej sąd odwoławczy jest nie tylko uprawniony, a wręcz zobowiązany jako sąd *meriti* orzekać na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art. 382 k.p.c.). Dążąc do merytorycznego rozstrzygnięcia, sąd odwoławczy winien jest zatem uwzględnić wszelkie okoliczności, które mogą mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, a do których doszło po wydaniu zaskarżonego rozstrzygnięcia i które stały się podstawą wniosków apelacyjnych. Uchylenie zaskarżonego orzeczenia dopuszcza się jedynie wyjątkowo, gdy sąd pierwszej instancji zaniecha całkowicie wyjaśnienia istoty stosunku prawnego, na tle którego doszło do rozstrzygnięcia. O nierozpoznanie istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji nie może w konsekwencji przesądzać złożenie w toku postępowania odwoławczego oświadczenia o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli, gdyż Sąd Apelacyjny miał możliwość uzupełnienia materiału dowodowego w tym zakresie i dokonania własnej oceny zgromadzonych dowodów. Nie sposób przy tym uznać, aby przywoływana przez pozwaną okoliczność skutkowałą pozbawieniem możliwości obrony przez nią swoich praw. Dla przyjęcia takiego wniosku niezbędne byłoby ustalenie, że było ono całkowite i w sposób bezwzględny wyłączało możliwość obrony, czego w sposób oczywisty nie uprawdopodobnia nawet pobieżna analiza skargi kasacyjnej.

Z tych względów Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

Uwzględniając okoliczność, że skarga kasacyjna nie spełniała wymagań konstrukcyjnych oraz została oparta na niedopuszczalnej podstawie, wniosek ustanowionego przez Sąd Apelacyjny pełnomocnika z urzędu o przyznanie kosztów

nieopłaconej pomocy prawnej podlegał oddaleniu. Wniesienie wadliwego w takim stopniu środka odwoławczego nie może zostać zakwalifikowane jako świadczenie pomocy prawnej, której udzielenie uzasadnia przyznanie wynagrodzenia od Skarbu Państwa (por. post. SN z 15 czerwca 2020 r., II CSK 607/19; post. SN z 9 czerwca 2020 r., III CSK 17/20; post. SN z 21 maja 2020 r., V CSK 562/19; post. SN z 15 czerwca 2018 r., III CNP 2/18; post. SN z 8 sierpnia 2012 r., III CZ 54/12; post. SN z 21 grudnia 2006 r., II PK 242/06).

O należnych powodowi kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. Kwota zwrotu kosztów równa jest wynagrodzeniu radcy prawnego w wysokości wynikającej z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.